

**Základní škola a mateřská škola STRAKY,
okres Nymburk**

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro předškolní vzdělávání**

Název programu:

Strakatý rok, do života krok

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2021

- Podklady: - Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – úprava na základě ustanovení zákona č. 82/2015 Sb. a zákona č. 178/2016 Sb., kterými se mění zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č.43/2006 Sb. o předškolním vzdělávání
  - Vyhláška č.14/2005 Sb.
  - Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
  - Zákon č. 104/1991 Sb. Úmluva o právech dítěte
  - Zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád
  - Vyhláška č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven
  - Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým s mění Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, č.j.MSMT č.j. 22405/2016
  - Inspekční zpráva z r. 2018

Projednán na pedagogické radě: 29. 8. 2021

Č .j.: 43/ 21

Obsah:

	Strana
1. Identifikační údaje o mateřské škole	3
2. Obecná charakteristika školy	4
3. Podmínky vzdělávání	5
3.1. Materiální podmínky	5
3.2. Životospráva	5
3.3. Psychosociální podmínky	6
3.4. Organizace	7
3.5. Řízení MŠ	8
3.6. Personální zajištění	8
3.7. Spolupráce s rodinou a dalšími organizacemi	9
4. Organizace vzdělávání	12
4.1. Pravidla pro přijímání dětí do mateřské školy	12
4.2. Pravidla pro individuální vzdělávání podle § 34b školského zákona ...	12
4.3. Distanční vzdělávání	13
4.4. Adaptační plán.....	13
4.5. Výčet činností, při kterých je souběh učitelek/lů	14
5. Charakteristika vzdělávacího programu	15
5.1. Metody a formy vzdělávání.....	16
5.2. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	16
5.3. Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných	18
5.4. Vzdělávací cíle u předškolních dětí (5-6 let) a u dětí s OŠD	18
5.5. Vzdělávání dětí od dvou do tří let	19
5.6. Vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ)	21
6. Vzdělávací obsah	22
6.1. Integrované bloky	22
Rozhlížím se kolem sebe!	22
Co tu voní?	26
Poslouchám a slyším!	29
Kam mě kroky dovedou!	32
6.2. Projekty, aktivity	37
7. Evaluaace v MŠ	39
7.1. Vnitřní podmínky	39
7.2. Průběh vzdělávání	42
7.3. Psychosociální podmínky	45
7.4. Spolupráce s rodiči	45
7.5. Životospráva	46
8. Závěr.....	47

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název školy:	Základní škola a mateřská škola Straky
Adresa školy:	289 25 Straky 98
Statutární zástupce:	Bc. Jitka Soukalová, ředitelka zařízení
Telefon:	325 583 415
E-mail:	skola@zs-straky.cz
Web:	www.zs-straky.cz
Zařazení do rejstříku škol:	REDIZO 6000 50 882 IČO 709 907 60
Zřizovatel:	Obec Straky, 289 25 Straky 215
Telefon:	325 583 487
E-mail:	mustraky@tiscali.cz
Součásti školy :	1. Základní škola 2. Školní družina 3. Mateřská škola 4. Školní jídelna
Zpracovatelé ŠVP PV:	Bc. Jitka Soukalová Mgr. Štěpánka Příbramská

Motto mateřské školy:

*„Svět je kolem strakatý,
poznávám ho já i ty.
Společně a s úsměvem,
z poznání se radujem!“*

2. Obecná charakteristika školy

Straky – malá vesnička v srdci Polabské nížiny s počtem asi 500 obyvatel. Budova školy se nachází na konci klidné ulice ve staré budově – postupně dle nutnosti a finančních možností opravované. V okolí školy jsou úrodná pole, rybníky a ve středu obce je rozlehlý park – časté cíle našich vycházek.

Škola je dobře dostupná pro sousední vesnice autobusovou dopravou, byla sem v nedávné době prodloužena Pražská integrovaná doprava. Škola není bezbariérová.

Naše MŠ je od roku 1990 jednotřídní. Před tím zde byly dvě třídy – mladších a starších dětí. Po sametové revoluci měla obec potřebu po mnoha letech znovuobnovit ve vesnici školu. Proto se MŠ změnila pouze na jednotřídní a budovu sdílíme společně se ZŠ. Kapacita mateřské školy – 20 dětí – je ale v posledních několika letech nedostačující. Součástí je školní kuchyň a jídelna. Hodně prostor je společných – kuchyň, jídelna, tělocvična, kabinet, sborovna, šatna dospělých, zahrada. Samostatná třída a šatna MŠ je v přízemí a ZŠ sídlí v I. patře budovy školy.

V mateřské škole pracují tři učitelky a dle potřeby asistentka pedagoga, dle možností školní asistent. Ostatní zaměstnanci zařízení jsou 3 učitelky pro 1. stupeň ZŠ, dle potřeby a možností opět asistent pedagoga či školní asistent, vychovatelky školní družiny, jedna uklízečka. Provozujeme svou vlastní kuchyň s jídelnou – zde pracuje vedoucí školního stravování, vedoucí kuchařka a pomocná kuchařka. Škola je vytápěna tuhými palivy, zaměstnán sezónně jeden topič.

Do MŠ dochází děti z místní obce a obcí přilehlých dle potřeby a volných míst. Umísťujeme do zařízení popřípadě i děti handicapované, též děti mladší 3í let, děti různých národnostních kultur. Kapacita mateřské školy je omezena danými prostory a hygienickým zařízením.

Předností naší mateřské školy je typické rodinné klima, malý kolektiv. Úzká spolupráce s místní základní školou a s tím spojený nenásilný přechod dětí z MŠ do 1. ročníku ZŠ. Spousta aktivit je spjatá s koloritem obce a s tradicemi.

Základní škola a mateřská škola Straky je od 1. 12. 2002 příspěvkovou organizací s právní subjektivitou.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Materiální podmínky

- mateřská škola má k dispozici jednu třídu – velikost třídy omezuje kapacitu přijímaných dětí, třída zároveň slouží i jako ložnice, přilehlou dětskou šatnu a společné prostory pro hygienu a WC, využíváme společné prostory tělocvičny v 1. patře budovy, kuchyň a jídelna je též společná v budově školy a prostory venkovní jsou také společné
- dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné, dle hygienických požadavků uskladněné a jsou estetického vzhledu
- mateřská škola je vybavena vhodnými hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídající počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno
- ve třídě MŠ je na hudební činnosti k dispozici pianino, orffovy nástroje, xylofony, boomwakers
- hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi
- na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada a hřiště – od léta 2010 má škola k dispozici nově vybudované hřiště – komplex dvou houpaček, skluzavky a prolézačky, též hrazdy; dva zahradní domky pro námětové hry, pružinové houpadlo, venkovní zahradní nábytek. V květnu 2017 instalováno „Hnízdo“ – kruhová síťová houpačka. Ve spolupráci se Školskou radou a rodiči byly vybudovány dvě vrbové stavby – iglú, tunel, dále malý pozemek na pěstování zeleniny a bylinková zahrádka
- k dispozici diaprojektor, jeden počítač ve třídě MŠ s výukovými programy pro předškolní vzdělávání, radiomagnetofon, kopírovací přístroj, keyboard
- prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům

Záměr:

- průběžně dovybavit třídu, venkovní hřiště novými prvky pro sportovní aktivity
- inovace výzdoby ve školní jídelně
- nadále zajišťovat splnění všech bezpečnostních a hygienických norem dle platných předpisů v rámci projektu
- rekonstrukce umýváren a toalet – konzultace se zřizovatelem
- doplnit dopadovou plochu na hřišti
- v dalším období se zaměříme na zkvalitnění center aktivit při pobytu na školní zahradě (zajistit rozstřikovač vody pro letní dny, vytvořit venkovní dílnu s reálným, funkčním nářadím, centra polytechniky – kameny, štěrky, vybavit školní zahradu informačními tabulemi – „bylinky, stromy, rostliny“

- obnovení nátěru herních prvků a pravidelně se o ni starat
- úprava a zaplétání vrbových staveb

3.2. Životospráva

- máme k dispozici svou vlastní školní kuchyň a jídelnu
- dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, je zachovávána vhodná skladba jídelníčku – zařazováno čerstvé ovoce a zelenina, mléčné výrobky, luštěniny, různé druhy ryb a drůbeže, rozmanité pomazánky. Je dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů
- je zajištěn pitný režim v průběhu celého dne (na chodbě MŠ), nabízeny různé druhy nápojů včetně neslazených (šťávy, ovocné a bylinkové čaje + pitná voda)
- mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly
- děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování

Záměr:

- v dalším období se zaměříme na využití bylinek a zeleninových produktů z naší zahrádky
- zaměříme se na správné zpracování biologického odpadu v kompostárně
- zachováme školu bez přemíry sladkostí

3.3. Psychosociální podmínky

- Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně
- nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci, popř. přítomnost rodičů ve třídě
- učitelé respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností.
- spací aktivity dětí jsou upraveny dle individuálních potřeb dětí, všechny děti odpočívají 30-45 min, poté jsou dětem s nižší potřebou spánku nabízeny zájmové aktivity a jiné klidné činnosti ve třídě, do spaní v MŠ nikdo děti nenutí!
- rodiče mají možnost přivádět své dítě do MŠ kdykoli dle svých potřeb (po domluvě s uč.)
- děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážky
- všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti, nikdo není zvýhodňován či znevýhodňován. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřípustné
- volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití
- děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi

- pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřijatelná
- je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná)
- učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků
- ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky)
- učitelé se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem /prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí/
- ve třídě jsou vždy na začátku školního roku stanovena jasná jednoduchá pravidla, s kterými jsou děti seznámeny, rozumí jim, pravidla průběžně společně vyhodnotí a posoudí, proč jsou dodržována, proč ne

Záměr:

- zaměříme se na podporu rozvoje sociálních dovedností, emoční stability dětí a na příjemné klima ve třídě
- postupně odbourávat u dětí nezdravé soutěžení
- dávat dětem prostor k autoevaluaci

3.4. Organizace

- provozní doba na škole je od 6.15 – 16.15 hod (- snažíme se reagovat na potřeby většiny rodičů). V případě, že si zákonný zástupce dítěte nevyzvedne do konce provozní doby, kontaktujeme se s ním telefonicky, abychom zjistili příčinu zdržení. Pokud se to nezdaří, kontaktujeme po ½ hod prodlení od ukončení provozu nejbližší okresní správu péče o dítě, popř. další orgány. Učitelka vyčká s dítětem na pracovišti.
- učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání, na práci se svědomitě připravují, snaží se připravovat vzdělávací nabídku tak, aby reagovala na zájem dětí, ale zároveň vyhovovala individuálním potřebám a možnostem dětí
- denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti a potřeby dětí
- děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí
- při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim – domluva s rodiči (zkrácený denní pobyt dítěte v MŠ, přítomnost rodiče ve třídě)

- pravidelné zařazování řízených zdravotně preventivních pohybových aktivit (několikrát v týdnu)
- vyváženě střídáme řízené a spontánní aktivity, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.
- dáváme dětem prostor k vlastní aktivitě a experimentování, respektujeme osobní tempo
- vzhledem k tomu, že je třída současně i ložnicí, nejsou optimální možnosti pro spontánní pokračování a další rozvíjení všech her a činností – umožněno dětem dle místních podmínek
- jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách
- je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.
- plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí
- pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné dle finančních možností, pomůcky jsou připravovány včas)
- v průběhu roku (3x) vyhodnocujeme pokrok každého jednotlivého dítěte v portfoliích, zakládáme vývoj kresby. Pro předškolní děti vytváříme pracovní sešity (na II. pololetí školního roku)
- nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě
- nabídka nadstandardních aktivit pořádaných MŠ – např. keramický kroužek, pohybový taneční kroužek - (dle aktuální roční nabídky)
- konzultace s odborníkem z pedagogicko-psychologické poradny o připravenosti předškolních dětí na vstup do 1. ročníku před zápisem (březen, duben), tripartitní konzultace (MŠ+rodič+psycholog)

Záměr:

- realizace vzdělávání žáků s OMJ – zařazování procvičovacích chvil, rozvoj českého jazyka
- rozvoj aktivit v oblasti polytechniky, DVPP pedagogů, samostudium, sdílení zkušeností
- vytváření a respektování třídních pravidel
- podpora gramotností v předškolním vzdělávání

3.5. Řízení mateřské školy

- povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny v organizačním řádu školy, práva a povinnosti zaměstnanců
- plánování pedagogické práce a chodu školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu

- pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče – při kulturních vystoupeních, rozmanité akce školy
- za vypracování Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání jsou zodpovědné obě učitelky mateřské školy. Společně vedou třídní dokumentaci, provádějí evaluaci a získané závěry rozpracovávají do dalšího plánování své pedagogické práce. Spolupráce učitelek probíhá průběžně, učitelky si sdělují poznatky o dětech, seznamují se navzájem s výsledky své práce, velmi úzce spolupracují, vyměňují si zkušenosti
- při vedení zaměstnanců ředitel vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu
- ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, bere v úvahu připomínky učitelek, podporuje vzájemnou spolupráci
- mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy – Okresní hygienická stanice, s místní základní školou, okolními základními a mateřskými školami, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy. S odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí: pedagogicko – psychologická poradna, Speciálně-pedagogické centrum, obvodní oddělení policie, oddělní správy péče o dítě

Záměr – cíle ředitelky:

- Participativní způsob řízení (respekt, důvěra a bezpečí).
- Příznivé sociální klima v mateřské škole mezi dětmi, pedagogickými pracovníky rodiči i provozními zaměstnanci.
- Podporovat u všech zaměstnanců důvěru ve svou práci a chuť ji veřejně prezentovat.
- Pedagogickým pracovníkům dávat prostor pro jejich vlastní tvůrčí přístup v práci s dětmi.
- Podporovat týmovou práci a odstraňovat bariéry. Při organizaci týmové práce dbát na dodržování stanovených pravidel. Zpracovávat a projednávat harmonogram pracovních úkolů a sledovat jejich plnění. Podporovat diskusi a komunikaci.
- Podporovat více samostatnosti v rozhodování, vyšší míru motivovanosti a angažovanosti.
- Umožňovat spoluúčast na řešení problémů školy.
- Se všemi zaměstnanci i rodiči jednat seriózně a podávat jim pravdivé informace.
- Podporovat úctu k osobním hodnotám u všech zaměstnanců.
- Dávat všem zaměstnancům příležitost k vlastním iniciativám a příležitost vyjádřit se k problémům.
- Respektovat názory druhých i výsledky jejich práce. Argumentovat srozumitelně a nepodléhat spěchu. Dbát na udržování vnějšího i vnitřního prostředí – udržování čistoty. Vytvářet zajímavé a podnětné prostředí pro práci.

3.6. Personální zajištění

Pedagogičtí pracovníci

- všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji dle možností průběžně doplňují
- zodpovědná příprava zaměstnanců na svoji práci – vzdělávání v oboru, studium odborné literatury, odborných časopisů, konzultace s kvalifikovanou uč., dle možností další vzdělávání na seminářích
- učitelky pravidelně sledují průběh předškolního vzdělávání, hodnotí jeho podmínky i výsledky (evaluace tematických celků – vždy po ukončení, evaluace školního pololetí, diagnostika dítěte průběžně celý školní rok)
- pedagogičtí zaměstnanci provádějí poradenské činnosti pro rodiče ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí v rozsahu odpovídajícím pedagogickým kompetencím učitelky a mateřské školy
- podle podmínek a možností školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, rozšíříme škálu činností, při kterých je zajištěna účast obou učitelek na třídě (podle platné legislativy) – optimálně v dopoledních hodinách, v rozsahu alespoň dvou a půl hodiny
- škola má zajištěny logopedické služby kvalifikovaným pracovníkem. Ostatní specializované služby, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.).

Nepedagogičtí pracovníci

- o pořádek v prostorách MŠ se stará uklízečka a o stravování vedoucí ŠJ a 2 kuchařky
- školní asistent poskytuje přímou nepedagogickou podporu dětí v předškolním vzdělávání spočívající např. v nácviu jednoduchých činností při příchodu a pobytu ve škole nebo při akcích školy, pomoci při oblékání. Dále vykonává např. organizační činnosti při zajištění školního stravování dětí (komunikace se školní jídelnou a rodiči apod.), podporuje děti při manipulaci s pomůckami, při podpoře soběstačnosti a motivaci ke vzdělávání. Podporu dětem poskytuje vždy za přítomnosti pedagogického pracovníka. Poskytuje podporu pedagogovi při administrativní a organizační činnosti podle potřeb pedagoga. Účelem asistentovy podpory v oblasti administrativních a organizačních úkonů je, aby pedagog získal více času na vlastní individuální práci s dětmi.
- všichni zaměstnanci MŠ jsou proškoleni v BOZP a PO.
- věkové složení zaměstnanců je zastoupeno všemi věkovými kategoriemi. Kolektiv pracovníků tvoří stabilní tým, ochotný spolupracovat a rozvíjet se.

Záměr:

- Vytvářet vzájemnou důvěru a toleranci, ponechávat zaměstnancům dostatek pravomocí, respektovat jejich názor, podporovat je a motivovat
- V rámci projektů se snažit o obsazení místa školní asistent

- Podporovat a umožňovat přístup k sebevzdělávání, dokončení odborného vzdělání
- DVPP s ohledem na potřeby školy (brát v úvahu finanční možnosti školy)
- Provádět autoevaluaci učitelek.

3.7. Spolupráce s rodinou a dalšími organizacemi

- ve vztazích učitelka a rodič je oboustranná důvěra, vstřícnost, respekt a ochota spolupracovat
- dle zájmu a potřeby možnost domluvy konzultačních hodin o aktuálních problémech dítěte
- učitelky pravidelně informují rodiče o prospívání dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i v učení, domlouvají se na společném postupu při výchově i vzdělávání dětí
- rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, pomáhají nám při drobných opravách či jinak dle svých možností, pomáhají v oblasti kulturního dění, při prezentaci školy na veřejnosti
- jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje
- učitelky jednájí s rodiči ohleduplně, taktně, nezasahují do soukromí rodiny, zachovávají diskrétnost o svěřených záležitostech
- škola umožňuje rodičům kdykoli přístup do třídy mateřské školy, umožňuje adaptaci dítěte v MŠ
- škola pomáhá rodičům v péči o dítě, poskytuje informace, poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí, poskytuje zapůjčení odborné literatury, odborných časopisů, článků dle potřeby
- učitelky připravují schůzky s rodiči, besídky, společné akce školy a rodiny, kde je prostor pro diskusi a navázání kontaktu
- rodiče mají možnost vyjadřovat se k obsahu ŠVP, mohou přicházet s náměty, jak zlepšit nebo obohatit práci školy, případně nabídnout pomoc při organizaci akcí pro děti
- na základě přání rodičů učitelky poskytují informace o plánovaných akcích a fotografie z akcí na uzavřené skupině na sociálních sítích zřízené za tímto účelem

Záměr:

- Nadále prohlubovat úzkou spolupráci se zřizovatelem.
- Motivovat k větší spolupráci rodiče a chápat je jako partnery (oboustranná důvěra, otevřenost, porozumění, ochota spolupracovat).
- Společné oslavy Vánoc – Rozsvěcování stromečku, Pálení čarodějnic, zahradní slavnost na konci školního roku.
- Být otevřenou školou veřejnosti a nebát se „prodat“ úspěchy, které objektivně máme.
- Spolupracovat s rodiči na aktuálních projektech školy, snažit se o sponzoring.
- Získávat zpětnou vazbu od rodičů – ankety, dotazníky

4. Organizace vzdělávání

- zařízení má k dispozici jednu třídu s heterogenním složením dětí ve věku *zpravidla od 3–6 let, nejdříve však pro děti od 2 let* (s účinností od 1. 9. 2020 je změna *od 2 do zpravidla 6 let*). Podle možností a podmínek lze zařadit dítě se speciálními vzdělávacími potřebami
- snažíme se o rodinné klima, pozvolný adaptační režim dle individuálních potřeb, snažíme se uplatňovat integrované vzdělávání, činnostní učení, didaktický styl s nabídkou, situační a prožitkové učení, kooperativní učení, spontánní sociální učení na základě nápodoby
- vzdělávací obsah je uspořádán do integrovaných bloků, které se mohou dle potřeby různě prolínat, prostrídat, využívat v časovém intervalu dle potřeby a momentální situace

4.1. Pravidla pro přijímání dětí do mateřské školy

Zápis do mateřské školy probíhá v první polovině května. Forma zveřejnění je zpravidla jeden měsíc předem na webu školy, školní veřejné vývěsce na návsi obce, na nástěnce ve škole – zajišťuje ředitel zařízení

Děti jsou přijímány v souladu zákona 561/ 2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Příhláška musí být podaná v řádném termínu!

Dítě musí být podle §108 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. řádně očkované (Zákon o ochraně veřejného zdraví). Výjimku mohou mít individuální případy dětí, pro které je předškolní vzdělávání zavedeno nově od 1. 9. 2017 jako povinné.

Pro přijetí by mělo dítě splňovat (k bodům 1–4) **trvalý pobyt nebo nájemní smlouvu na území dané (spádové) obce – tj. obce Straky** a jsou zohledněna další následující kritéria (může dojít každoročně k jejich drobnému pozměnění):

1. děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a děti s odkladem školní docházky / Školský zákon č. 561/2004 § 33, 34 a vyhlášky č. 14/2005 o předškolním vzdělávání/
2. děti podle data narození od nejstaršího k nejmladšímu
3. děti na celodenní docházku
4. děti mladší 3í let od nejstaršího k nejmladšímu
5. děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a děti s odkladem školní docházky **mimo spádový obvod** (upřednostňujeme sousední obce Zbožíčko a Čilec)
6. děti sourozenců, kteří již mateřskou školu navštěvují (ne mladší 3í let) - **mimo spádový obvod**
7. děti podle data narození od nejstaršího k nejmladšímu **mimo spádový obvod** (upřednostňujeme sousední obce Zbožíčko a Čilec)
8. v případech hodných zvláštního zřetele rozhoduje ředitel školy

4.2. Pravidla pro individuální vzdělávání podle § 34b školského zákona

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání individuálním vzděláváním dítěte, je povinen písemně oznámit tuto skutečnost řediteli spádové mateřské školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte, nejlépe při zápisu k předškolnímu vzdělávání (§ 34a odst. 4).

Skutečnost, zda dítě má být individuálně vzděláváno, závisí na rozhodnutí zákonného zástupce dítěte, není zde tedy „povolovací režim“ ze strany ředitele školy, jako je tomu v případě základního vzdělávání. Vždy by se však mělo jednat o odůvodněné případy, pro které bude dítě vzděláváno individuálním způsobem.

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,
- b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
- c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte (§ 34b odst. 2)

Na začátku školního roku předá ředitel mateřské školy zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno (§ 34b odst. 3).

Tyto oblasti vychází ze školního vzdělávacího programu mateřské školy.

Ředitel mateřské školy dohodne se zákonným zástupcem dítěte:

- způsob ověření (přezkoušení dítěte v mateřské škole formou pohovoru)
- termíny ověření, včetně náhradních termínů (ověření se musí uskutečnit v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku – termín bude zveřejněn na webových stránkách školy k 1.11. daného školního roku)

Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření (§ 34b odst. 3).

Ředitel mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu (§ 34b odst. 4).

Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání (§ 34b odst. 7).

4.3. Distanční vzdělávání

- Mateřská škola má povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné, za předpokladu, že chybí většina dětí ve třídě, která je organizovaná výlučně pro tyto děti, nebo chybí většina těchto dětí, pokud je v důsledku krizových či mimořádných opatření nebo z důvodu nařízení karantény znemožněna osobní přítomnost dětí v mateřské škole.
- Děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné, mají povinnost se distanční výuky účastnit, popřípadě doložit omluvenkou nemožnost účasti na distančním vzdělávání.
- Rodiče dětí jsou informováni o oblastech, v nichž má být dítě vzděláváno (vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání), dále je jim doporučen

přehled základních dovedností, které má mít dítě před vstupem do ZŠ (Desatero pro rodiče dětí předškolního věku).

- Rodičům i dětem je poskytnut materiál k distančnímu vzdělávání, učitelky připravují dětem pestrou nabídku činností, včetně individuálních venkovních aktivit.

4.4. Adaptační plán

Vstup dítěte do mateřské školy je významnou událostí nejen v životě dítěte, ale i v soužití celé rodiny.

Konkretizace jednotlivých fází adaptace:

1. fáze – probíhá před nástupem dítěte do MŠ (dle individuální potřeby)

Rodiče mohou s dětmi navštěvovat MŠ již před zápisem, a to po předchozí domluvě s ředitelkou školy. Děti se tak postupně seznamují s prostředím mateřské školy, s kamarády, učitelkami a ostatním personálem. Přijaté děti (ale rovněž i nepřijaté) mohou navštěvovat v doprovodu svých rodičů MŠ po zápise a v době provozu MŠ v hlavní prázdniny.

Pravidla pro účastníky adaptačního programu

- Do MŠ mohou pouze děti zdravé.
- Rodič i dítě se přezují a dodržují hygienická pravidla.
- Rodič je po celou dobu návštěvy mateřské školy za dítě zodpovědný.
- Rodič nezasahuje paní učitelce do vzdělávacích ani výchovných aktivit.

Co by dítě mělo umět při nástupu do mateřské školy:

- chodit, lézt, běhat a vůbec se samostatně pohybovat;
- sedět po dobu jídla u stolu, používat lžičku, pít z hrnečku;
- používat WC
- umývat si ruce a utírat se do ručníku;
- chodit po schodech s přidržováním se zábradlí;
- snažit se uklízet si po sobě hračky;
- reagovat na pokyny (např. počkat, sednout si, přijít...) a na své jméno.

2. fáze – probíhá po nástupu dítěte do MŠ individuálně dle dítěte

Navázání vzájemné dobré spolupráce mezi pedagogy MŠ a rodinou je základní podmínka pro kvalitní spolupráci. Během adaptačního období je vhodné, aby rodiče sdělili paním učitelkám potřebné informace o vývoji svého dítěte, jeho zdravotním stavu a dalších specifikách, jež považují za vhodné sdělit v zájmu úspěšné adaptace dítěte.

Je vhodné, aby malé děti nezůstávaly od počátku ve školce na odpolední odpočinek, aby všechny změny probíhaly postupně a plynule. Rodiče by si měli na prvních čtrnáct dní domluvit v zaměstnání možnost kdykoliv odejít nebo zástupce pro případ, že dítě nebude adaptaci zvládat duševně nebo fyzicky (změna režimu dne, časně vstávání, náchylnost k chorobám atd.).

3. fáze – pokud probíhá adaptace bez obtíží

Celodenní pobyt (plyšák, rituály, krátké loučení)

4.5. Výčet činností, při kterých je souběh učitelek/lů

- v prvních 14 dnech adaptačního období v září
- realizace doplňkových programů (práce ve skupinkách)
- doprovod dětí na vycházkách příp. při jiných činnostech mimo prostory MŠ při akcích školou pořádaných, akcí se účastnících
- dohled nad dětmi a jejich bezpečností
- komunikace se zákonnými zástupci dětí
- tvorba a reflexe portfolia dítěte
- jiné související činnosti
- pedagogický dozor při aktivitách mimo objekt MŠ
- pomoc při sebeobslužných činnostech dětí – vytváření návyků – ranní svačinka, výdej obědů
- dohled nad správnou hygienou (čištění zubů, sebeobsluha na toaletě)

Souběžné působení dvou učitelek ve třídě zkvalitňuje individualizaci vzdělávání. Konkrétní výčet činností vychází z rozpisu pracovní doby učitelů. Toto opatření umožňuje pružně reagovat na řešení aktuálních situací.

Ve shodě s RVP PV využíváme metodu prožitkového a kooperativního učení hrou a činností dětí. Uplatňujeme situační učení, ale i spontánní sociální učení založené na nápodobě. Velký prostor věnujeme volné hře dětí.

Vzdělávání dětí je založeno na principu vzdělávací nabídky, individuální volbě a aktivní účasti dítěte, kdy je pro nás velmi důležité uplatňovat princip úspěchu, radosti a svobody

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Instituce poskytující předškolní vzdělávání, resp. jejich učitelé, sledují při své práci tyto **rámcové cíle (záměry)**:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Pracujeme podle Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání. ŠVP PV mateřské školy se jmenuje **Strakatý rok, do života krok** a vychází z názvu obce. Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř integrovaných bloků, jejichž názvy vychází z lidských smyslů, které jsou ve vnímání dítěte prvořadými.

Není zde konkrétní zaměření, dítě se rozvíjí všeobecně, ve všech oblastech. Činnosti v průběhu roku jsou rozmanité, různorodé, strakaté.

Předností naší mateřské školy je rodinné klima. Úzce spolupracujeme a komunikujeme s rodinou. Jsme spojené zařízení mateřské a základní školy, a proto je zde dětem umožněn **nenásilný přechod z mateřské školy do 1. ročníku** místní školy. **Spousta aktivit je spjatá s koloritem obce a s tradicemi.**

Velice úzce spolupracujeme s místní základní školou, děti jsou v každodenním kontaktu jak se žáky ze základní školy, tak s pedagogy – společné prostory umývárny, chodby, zahrady, školní jídelny. Podnikáme společné akce, projekty, výlety, společná kulturní vystoupení.

Chceme vychovávat děti zdravě sebevědomé, které věří v sebe sama, samostatné, tolerantní a přátelské. Položit základ budoucímu vzdělávání všem dětem s ohledem na jejich možnosti, zájmy a potřeby. Snažíme se o individuální přístup u dětí v jakémkoli směru talentovaných a nadaných a zvýšený zájem o děti s odkladem školní docházky.

Ve vzdělání dětí upřednostňujeme rozvíjení smyslového vnímání – zejména praktického poznávání a tělesný rozvoj přirozeným dětským pohybem, zaměřujeme se na prevenci vadné výslovnosti. Všeobecně se snažíme o to, aby se dítě do MŠ těšilo, bylo zde šťastné a spokojené a též rodiče, aby byly v klidu, že je o jejich dítě dobře postaráno.

Nabízíme kvalitní odbornou standardní i nadstandardní péči (sportovní a kulturní akce, akce pro děti a rodiče, plavecký kurz, zájmové kroužky, logopedickou prevenci, poradenství, výlety).

Aktivně spolupracujeme okolními MŠ a ZŠ, PPP, zájmovými složkami v obci, OÚ, podílíme se na kulturním dění v obci.

Snažíme se v dětech zanechat hezké vzpomínky na pobyt v naší mateřské škole.

5.1. Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání a učení je uskutečňováno ve všech činnostech v průběhu celého dne, vyváženě se zde střídají činnosti spontánní a řízené. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení je zpravidla prováděno skupinově nebo individuálně, poznatky a slovní poučení jsou předávány hotové a všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

5.2. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Mohou to být například děti jiných národností, etnik, děti z rodin rozvedených, nebo sociálně slabých, děti s ADHD, poruchami učení a chování, děti zdravotně oslabené i citově nestabilní

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení.

Škola se snaží dle svých možností vytvářet vhodné podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami:

- za realizaci podpůrných opatření zodpovídá ředitelka školy ve spolupráci s učitelkami MŠ
- pokud škola ve spolupráci se zřizovatelem není schopna vytvořit doporučené podmínky vzdělávání pro dítě s SVP, nemusí dítě ke vzdělávání přijmout – konzultace podmínek se školským poradenským zařízením, rodinou dítěte
- dítě se SVP nastupuje do mateřské školy po předání veškeré potřebné dokumentace (evidenční list s potvrzením lékaře, že je dítě schopno docházet do mateřské školy, že je řádně očkováno, zprávy o aktuálním zdravotním stavu dítěte a omezeních s ním souvisejících, dohoda o docházce podepsaná oběma stranami, vyjádření PPP a SPC, případně další dokumentace)
- konzultace podmínek se školským poradenským zařízením
- studium vhodné literatury
- identifikace a snaha odbourávat zjevné rizikové faktory (rodina dítěte, samotné dítě)
- realizace všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí
- materiální podpora dle podmínek školy – nákup pomůcek, pomůcky vlastní výroby
- případné zapůjčení pomůcek – dohoda se školským pedagogickým zařízením, speciálně-pedagogickým centrem
- uplatnění diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu
- průběžné konzultace pedagogů a vyhodnocování zvolených postupů, spolupráce s rodiči, s celým kolektivem mateřské školy, se školským poradenským zařízením, speciálně – pedagogickým centrem
- příprava na nástup integrovaného dítěte: veškerý personál školy musí být seznámen se všemi omezeními, opatřeními a organizačními změnami, které nástup dítěte se SVP bude vyžadovat, personál školní jídelny musí být seznámen se speciálními stravovacími návyky dítěte, nejlépe za přítomnosti rodičů, s případnými omezeními dítěte, či potravinovými alergiemi
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření, vymezení rolí

Podpůrná opatření prvního stupně

- ředitel mateřské školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona)
- učitel mateřské školy zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelem školy
- pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory – nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření), doporučí ředitel školy využití poradenské pomoci školského poradenského

zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte (§ 16 odst. 4 a 5 školského zákona a § 2 a § 10 vyhlášky č. 27/2016 Sb.). Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření 2. – 5. stupně poskytuje škola podpůrná opatření na základě plánu pedagogické podpory

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

- podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2. až 5. stupně je doporučení školského poradenského zařízení a informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě doporučení ředitele mateřské školy, vlastního uvážení zákonného zástupce, nebo OSPOD
- ředitel školy určí učitele odpovědného za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami (11 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)
- ředitel školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce. Na základě zprávy ze školského poradenského zařízení zpracují učitelky mateřské školy individuální vzdělávací plán
- ředitel školy ve spolupráci s učitelkami MŠ průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jeden krát ročně, v případě souvisejících okolností častěji. Ukončení poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně: je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2. až 5. stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná (§ 16 odst. 4 školského zákona a § 11, § 12 a § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

5.3. Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

- mateřská škola dle svých možností stimuluje a rozvíjí nadání dítěte v kterékoli oblasti různými druhy aktivit a činností
- mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory
- spolupráce se školským poradenským zařízením, menzou, s celým kolektivem školy
- studium vhodné literatury
- spolupráce s rodinou dítěte
- materiální podpora dle podmínek školy – nákup pomůcek, pomůcky vlastní výroby, zapůjčení pomůcek
- průběžné konzultace pedagogů a vyhodnocování zvolených postupů, spolupráce s rodiči, se školským poradenským zařízením, menzou

5.4. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity. Rámcové cíle a záměry jsou vhodné i pro dvouleté děti. Všechny očekávané výstupy i klíčové kompetence jsou nastaveny tak, aby učitel vedl každé dítě k jejich postupnému dosahování v takové míře, která je pro dítě akceptovatelná.

Obsah vzdělávání: Pro úspěšné vzdělávání dětí od dvou let je nutné si uvědomovat specifika související s úrovní motoriky, jazykového, psychického vývoje dítěte, brát ohled na jiné tempo rozvoje prosociálních vztahů mezi dětmi. Dvouleté dítě je egocentrické, projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se. Neorientuje se v prostoru a čase, žije tady a teď. Dvouleté dítě má velkou potřebu aktivního pohybu a zároveň potřebuje častější odpočinek nejen po stránce fyzické, ale i psychické. Rozdíly v psychomotorickém vývoji jednotlivých dětí mohou být velmi výrazné. Proto je již zde nutné sledovat pokroky konkrétního dítěte a neprovádět vzájemné srovnávání dětí.

Podmínky vzdělávání pro děti od dvou let věku:

- pedagogové respektují věkové a individuální zvláštnosti dětí dvou až tří letých
- je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí – pravidelnost činností, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek, vzdělávací aktivity v menších skupinkách nebo individuálně
- ve třídě MŠ je dostatek vhodných pomůcek pro tyto děti, popřípadě postupné dovybavování dle možností školy
- hračky a pomůcky, které jsou pro danou věkovou skupinu nebezpečné, jsou uloženy do vyšších uzavíratelných polic. Dětem dvou až tří letým je předkládáno jen přiměřené množství podnětů a hraček, které jsou pro děti bezpečné. Jsou určena jednoduchá srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek
- prostory třídy jsou upraveny tak, aby zajišťovaly prostor pro volný pohyb a hru dětí, ve třídě je k dispozici prostor pro odpočinek dětí na „válecím koutě“
- mateřská škola je vybavena dle interních podmínek zázemím pro zajištění hygieny dětí
- v šatně je přiměřený úložný prostor pro náhradní oblečení dětí a hygienické potřeby
- mateřská škola umožňuje dle individuálních podmínek dítěte postupnou adaptaci, vytváří pro dítě pozitivní a bezpečné prostředí, uplatňuje laskavě důsledný přístup k dítěti, umožňuje, aby dítě mělo z domova hračku
- mateřská škola vyvíjí snahu k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou
- při pobytu venku na zahradě je zpravidla dbáno, aby se děti dvou až tří leté využívaly hračky a náradí, které je pro ně určené a bezpečné
- přítomnost asistenta pedagoga nebo chůvy dle potřeb a platné legislativy

5.5. Vzdělávací cíle u předškolních dětí (5-6 let) a u dětí s OŠD

Vzhledem k tomu, že děti potřebují po nástupu do školy určité specifické dovednosti z různých oblastí, zaměřujeme se v činnostech s předškoláky (5-6 let) také na rozvoj těchto dovedností. Zjednodušeně by se dalo říci, že jde o dovednosti, které připravují na výuku trivia, běžnou komunikaci ve škole a přiměřenou samostatnost.

Jemná motorika a grafomotorika

Manipulace s drobnými předměty, vytrhávání papíru

Uvolňování ruky

Správné držení tužky

Lehké držení tužky bez přtlaku

Sledování laterality dětí

Řeč a komunikace

Rozvíjení slovní zásoby

Sledování výslovnosti, gymnastika mluvidel a dechová cvičení

Rozvíjení předčtenářských dovedností

Pochopení principu čtení-čte se zleva doprava a shora dolů

Rozvíjení fonemického uvědomění-odlišnost slov, rozpočítadla, tvoření rýmů, rozklad slov na slabiky, rozpoznání první a poslední hlásky ve slově

Psaní vlastního jména

Porozumění instrukci

Adekvátní komunikace s dospělými a vrstevníky-základní pravidla společenského chování (pozdravit, požádat, poděkovat), umět vyjádřit své přání nebo názor

Rozumová stránka

Třídění

Přiřazování

Posloupnost

Početní představivost

Určení vzájemné polohy dvou předmětů, určení vpravo-vlevo

Schopnost zapamatování

Sociální a emoční stránka

Samostatnost, zvládnutí odloučení od rodiny, matky

Navázání kontaktu

Schopnost se podřídit

Práce na vyzvání, někdy bez ohledu na lákavost

Dokončení započaté činnosti

Odložení příjemné činnosti na pozdější dobu

Schopnost zabavit se sám sebou

Úroveň těchto dovedností a jejich individuální rozvoj u jednotlivých dětí sledujeme a v případě potřeby konzultujeme s rodiči. Děti s OŠD mají individuální vzdělávací plán, který je pro každé konkrétní dítě s OŠD vypracován na základě závěrů poradenského zařízení (pokud jsou k dispozici). Tento plán obsahuje oblasti, kterým je třeba u konkrétního dítěte věnovat zvláštní pozornost, plánované metody rozvoje a plán rozvíjejících aktivit. Tematicky tento plán vychází z třídního vzdělávacího programu.

5.6. Vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem

Mateřskou školu mohou navštěvovat děti jiných národností, jejichž rodným jazykem není čeština.

V případě, že se ke vzdělávání v naší mateřské škole přihlásí dítě cizinec, bude vždy vypracován plán pedagogické podpory a využita doporučená metodika ke vzdělávání dětí cizinců (způsob práce s dětmi, komunikace s rodiči, podpůrná opatření, adaptační proces v MŠ, jazyková podpora).

Hlavní cílovou skupinou pro poskytování jazykové přípravy jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání bez ohledu na délku jejich pobytu v ČR. Za určitých podmínek lze do fungující skupiny pro jazykovou přípravu začlenit také děti s českým státním občanstvím nebo mladší děti-cizince, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Pokud má mateřská škola v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání 1 až 3 děti cizince v povinném předškolním vzdělávání, bude jim poskytována individuální jazyková podpora v rámci vzdělávacích činností dle školního vzdělávacího programu.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Maximální počet ve skupině je 8 dětí.

Vzdělávání v českém jazyce bude zajištěno kmenovým učitelem mateřské školy. Vzhledem k organizaci vzdělávání v mateřské škole a k tomu, že předškolní vzdělávání je povinné v rozsahu 4 hodin dopoledne, je vhodné, aby jazyková příprava dětí-cizinců probíhala především v dopoledních hodinách. Rozsah přípravy je nastaven s ohledem na věk dětí tak, aby pro ně nebyl příliš zatěžující a je rozdělen do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy

6. Vzdělávací obsah

6.1. Integrované bloky

Obsah vzdělávání se děje celostně a pokrývá všechny oblasti rozvoje dětské osobnosti:

A. Biologická oblast

- vést dítě k poznávání svého těla, k představě o jeho skladbě a funkcích, aby umělo pečovat o biologické potřeby, prospívalo svému tělu aktivním pohybem, zdravou stravou a neohrožovalo své zdraví a život riskantními aktivitami.

B. Psychická oblast

- rozvíjet přirozené vývojové předpoklady dítěte, podporovat jeho spontánní zvědavost, rozvíjet poznávací dovednosti a city, učit ho sebeovládání, podporovat sebedůvěru a učit ho sebepoznání a sebehodnocení.

C. Interpersonální oblast

- podporovat v dítěti přirozenou potřebu kontaktu, komunikace a součinnosti s druhými lidmi. Schopnost vnímat a respektovat druhého člověka jako individualitu a být tolerantní k odlišnostem.

D. Sociálně – kulturní oblast

- připravovat dítě na budoucí role v životě, na dodržování práv a povinností, respektování pravidel, odmítat společensky nežádoucí pravidla.

E. Environmentální oblast

- přispět k tomu, aby dítě pochopilo, že prostředím je všechno kolem nás, aby bylo schopno orientovat se v jednoduchých jevech a dějích, dovedlo je zhodnotit, zvažovalo rizika, učilo se odpovědnosti za své chování ve vztahu k prostředí a podílelo se na péči o prostředí.

Obsah vzdělávání a jeho časový plán

Obsah vzdělávání je uspořádán do čtyř rámcových témat.

Název programu MŠ: **STRAKATÝ ROK, DO ŽIVOTA KROK**

Vzdělávací obsah je zpracován ve čtyřech integrovaných blocích, které jsou rámcové, nastiňují cíle a záměry. Současně jsou v těchto tématech zahrnuty dílčí témata, která se podle aktuálního dění v mateřské škole a situací mohou prolínat. Délka integrovaného bloku je upravována podle potřeb a zájmů dětí. S tímto vzdělávacím obsahem budou vstupovat do ŠVP dílčí projekty a doplňkové programy. V průběhu školního roku zařazujeme společné projekty ZŠ a MŠ, které mají seznámit děti s prostředím, učitelkami a kamarády na jejich cestě k dalšímu vzdělávání.

1. téma „ROZHLÍŽÍM SE KOLEM SEBE!“

Integrované bloky: Cesta do školy

Pozor na silnici

Plody podzimu

Fauna a flóra

Charakteristika tématu:

Hlavním tématem v tomto období bude pozvolná adaptace dětí na prostředí mateřské školy. Zvolené téma smyslu zraku je v tomto prvním období pro děti důležité. Děti mají dostatek času a prostoru k pozorování nového prostředí, chování dospělých i nových kamarádů. Děti si budou postupně zvykat na denní režim, který může být velmi odlišný od jejich dosavadního režimu. Možné adaptační obtíže budeme řešit individuálně ve spolupráci s rodinou dítěte tak, aby pro dítě i jeho rodiče byl přechod z rodinného prostředí do mateřské školy co nejméně zatěžující. S tím souvisí i pozorování a utváření pravidel, která je třeba dodržovat ve třídě a mimo ni na společných vycházkách do přírody. V těchto chvílích pak budeme účastníky dopravního provozu a budou jim i děti na cestě do školky s rodiči. Na děti čeká mnoho nových situací a nebezpečí, které musí překonat. Společně navštívíme místa s dopravními situacemi, které jsou typické pro jejich školku, jejich obec. Pozorovat budeme nejen dění v ulicích obce, ale také změny v přírodě, která postupně vybarví stromy velkého parku v obci a zahájí velké práce zemědělců na polích, která přímo navazují na hřiště mateřské školy. Díky nim poznáme a ochutnáme plody, které nám v tomto období příroda přináší. Společně se stromy a rostlinami se seznámíme i se zvířaty, které chovají jak místní zemědělci, tak i s těmi, které žijí volně a opět je díky přírodě v okolí školky můžeme pozorovat. Budeme tedy podporovat pozorování dětí tím, že budeme nabízet k tomu vhodná místa a necháme dětem prostor, k jejich prozkoumání.

Naším záměrem bude:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytváření základů pro práci s informacemi
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

V úrovni kompetencí:

1. kompetence k učení

- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

2. kompetence k řešení problémů

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

3. komunikativní kompetence

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

4. sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

5. činnostní a občanské kompetence

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Očekávané výstupy:

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (DaT)
- zachovávat správné držení těla (DaT)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými pracovními nástroji, běžnými pracovními pomůckami (DaT)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) (DaT)
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory (DaP)

- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. (DaP)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem (DaP)
- rozhodovat o svých činnostech (DaP)
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti (DaP)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost (DaP)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit (DaP)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase (DaP)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) (DaP)
- poznat napsané své jméno (DaP)
- sledovat očima zleva doprava (DaP)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci (DaP)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) (DaP)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho (DaD)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství (DaD)
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla (DaD)
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. (DaD)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) (DaSp)
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti (DaSp)
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody (DaSp)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair (DaSp)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) (DaSp)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) (DaS)

- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) (DaS)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) (DaS)

Nabídka činností

- společná hra s rodiči v prostředí MŠ
- společné rozhovory, diskuse, individuální a skupinová konverzace
- hry pro rozvoj řeči a komunikativních činností
- námětové hry a činnosti
- pohybové aktivity vedoucí k orientaci v prostoru
- vycházky do ulic a blízkého okolí
- praktický nácvik bezpečného pohybu v ulicích
- práce s literárními texty, obrazovým materiálem
- poslech pohádek, příběhů, veršů s tematickým zaměřením
- hudební a hudebně pohybové činnosti s tematickým zaměřením
- sociální a interaktivní hry
- praktické manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty
- praktické sledování změn v přírodě
- práce s encyklopedií, herbářem
- smyslové hry
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání), experimentace
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti
- přímé pozorování v přírodě
- vytváření prosociálních postojů – sociální citlivost, tolerance, respekt, přizpůsobivost
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající pohodu a veselí

2. téma „CO TU VONÍ?“

Integrované bloky: Advent

Zvyky a tradice

Charakteristika tématu:

Toto téma je spojeno se smyslem čichu, neboť doma i v mateřské škole to okolo vánočních svátků voní specificky. Koření, cukroví, svíčky atd. vytváří charakteristické klima ve školce, které oznamuje příchod vánočních svátků. Společně si vyzdobíme naši školku, vyrobíme dárky pro naše nejbližší, obdarujeme se navzájem. Vyzkoušíme některé zvyky a pomocí příběhů, koled a dramatizace se pokusíme dětem přiblížit ten tajemný příběh o Marii, Josefovi a malém Ježíškovi. Pokusíme se zkrátit dětem čas očekávání společnými hrami a vyprávěním příběhů s vánočními symboly. Při procházkách po obci si děti jistě všimnou mnohé výzdoby a samy se

pochlubí svým oknem, z něhož se na nás dívá sněhulák či padající vločka vystřižená z papíru. Při vystoupeních v obci se prolne chod mateřské školy s životem v ní. Vánoční koledy nás budou inspirovat k pěveckým i hudebně pohybovým činnostem.

Naším záměrem bude:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

V úrovni kompetencí:

1. kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

2. kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

4. sociální a personální kompetence

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

5. činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou (DaT)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) (DaT)
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem (DaT)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči (DaP)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodné zformulovaných větách (DaP)
- vytvořit jednoduchý rým (DaP)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) (DaP)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení (DaP)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí (DaP)
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit (DaP)
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) (DaP)
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) (DaP)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním (DaP)
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad (DaD)
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou (DaD)
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) (DaD)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé (DaSp)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) (DaSp)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) (DaSp)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí (DaS)

Nabídka činností

- dramatické činnosti
- zpěv s doprovodem a hra na nástroje
- přednes veršů
- spolupráce s rodinou a obcí
- společné rozhovory, diskuse, individuální a skupinová konverzace

- hry pro rozvoj řeči a komunikativních činností
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- estetické a tvůrčí aktivity (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické)
- vycházky do ulic a blízkého okolí
- praktické sledování změn v přírodě
- práce s literárními texty, obrazovým materiálem, encyklopediemi
- poslech pohádek, příběhů obohacujících citový život dítěte
- různorodé společné hry, skupinové aktivity
- sociální a interaktivní hry

3. téma „POSLOUCHÁM A SLYŠÍM!“

Integrované bloky: Kniha a pohádky

Objevy kolem nás

Zimní radovánky

Charakteristika integrovaného bloku:

V tomto tématu se budeme podporovat třetí smysl, sluch. Především to slyšené, budeme dále rozvíjet, zajímat se o to, co děti dokáží z vyslechnutého příběhu zracovat a dále interpretovat. Jak vyslechnutému sdělení porozuměly. Bude nás zajímat nejen svět písmen, ale hlavně kniha. Ať už v podobě pohádek, bajek či pověstí. K další práci se slovy budeme využívat hádanky, rýmy, přísloví a pranostiky. Více se zaměříme i na neverbální komunikaci – výraz ve tváři (mimika), gesta, celkový postoj. Některé pohádky, které děti více zaujmou a budou jim svým příběhem blízké, se pokusíme zdramatizovat, jiné využít k různým tvořivým činnostem. Při vyprávění s obrazovým materiálem procvičíme posloupnost časového děje, děti povedeme k samostatnému vyprávění s obrazovou předlohou. Budeme dbát na gramaticky správný projev. Poslouchat ale děti nemusí jen vyprávění či čtení. Zvláštní poslech nám nabízí příroda v zimě. Vítr ve stromech, ticho při mrazu, křupání sněhu při chůzi a mnohé další. Budeme pozorovat stopy ve sněhu, nezapomeneme nakrmit zvířata ve volné přírodě. Využijeme sníh a mráz k pozorování a vyrábění. Navštívíme místa, která děti důvěrně znají v jiných ročních dobách. Při oblékání procvičíme sebeobsluhu a budeme se věnovat zimním sportům. Seznámíme děti s nebezpečím, které je při zimních sportech mohou potkat a jako prevenci před úrazy si vyzkoušíme některé sporty společně s dětmi. Pokud nám počasí nedovolí věnovat se zimním radovánkám, budeme experimentovat, zkoušet a objevovat. Svět vědy nabízí dětem mnoho zajímavých praktických pokusů, které jim pomohou chápat přírodní zákonitosti a svět kolem nich. I zde se bez poslechu s porozuměním neobejdou.

Naším záměrem bude:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

V úrovni kompetencí:

1. kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

2. kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

3. komunikativní kompetence

- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5. činnostní a občanské kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu (DaT)
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) (DaT)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) (DaT)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno (DaP)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku (DaP)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) (DaP)
- chápat slovní vtip a humor (DaP)
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma (DaP)
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova (DaP)
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon (DaP)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno (DaP)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) (DaP)
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným (DaP)
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je (DaP)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného (DaP)
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí (DaP)
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) (DaP)
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná (DaD)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je (DaD)
- spolupracovat s ostatními (DaD)
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých (DaSp)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) (DaSp)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) (DaSp)

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi (DaS)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte (DaS)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole (DaS)

Nabídka činností

- poslech vyprávění, čtení
- dramatizace s pohádkou
- lokomoční, nelokomoční a jiné pohybové činnosti
- zdravotně zaměřené cvičení
- účast na akcích v obci
- hry pro rozvoj řeči a komunikativních činností
- poučení o možných nebezpečných situacích
- námětové hry a činnosti
- spontánní hra
- estetické a tvůrčí aktivity (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické)
- různorodé společné hry, skupinové aktivity
- sociální a interaktivní hry
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- smyslové hry
- pokusy, experimenty
- smyslové činnosti s neobvyklým materiálem
- společné rozhovory, diskuse, individuální a skupinová konverzace
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- vycházky do ulic a blízkého okolí
- praktické sledování změn v přírodě
- práce s literárními texty, obrazovým materiálem, encyklopediemi
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku
- činnosti vedoucí k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- konstruktivní a grafické činnosti
- zlepšování fyzické zdatnosti a vytrvalosti

4. téma „KAM MĚ KROKY DOVEDOU?“

Integrované bloky: Masopust

Kamarádi z celého světa

Jaro ťuká na vrátka

Moje rodina

Čím budu

Ve zdravém těle, zdravý duch

Charakteristika integrovaného bloku:

Posledním důležitým smyslem, který pomáhá dětem v poznání světa, je hmat. Poznávání nejen tím co dětem projde rukama, s čím manipulují, zkoumají tvar a materiál, ale také to, kam směřuje jejich cesta. Stejně tak je důležité, aby věděly odkud, z jakého místa vycházejí a kam se mohou stále vracet. Vzhledem k místním tradicím a zvyklostem se v tomto období zaměříme na tradiční oslavu masopustu. Upečeme tradiční masopustní cukroví, vyrobíme masky, budeme si všimát kapely a hudebních nástrojů. Budeme různé hudební nástroje zkoušet, některé alespoň poslouchat. Připomeneme dětem, že stejně jako my dodržujeme naše tradice, děti v jiných zemích mají své. Pokud budeme mít ve třídě kamaráda jiné národnosti či s odlišnou kulturou, zaměříme se na přiblížení jeho země a jeho tradic. Vhodná bude spolupráce s rodiči. Budeme děti podporovat v prosociálním citění, navštívíme kamarády ze základní školy. Při cestách do přírody využijeme k poznávání především změny v přírodě. Hodně aktivit přesuneme do okolí mateřské školy a budeme pozorovat, jak se příroda probouzí ze spánku. Změny počasí nám umožní různé výtvarné zpracování. Toto téma také nalezneme v mnohých písních. Navštívíme místní zemědělce a některé prarodiče, kteří nám umožní pozorovat nově narozená mláďata a jejich pečující maminky. Pomocí pohybových her, pexes, vkládaček a přímého kontaktu si utřídíme názvy zvířat a jejich mláďat. První kytičky přivítáme tanečkem. Připravíme pro ptáčky na různá místa hromádky s rozličným materiálem pro stavbu hnízd, která budeme pravidelně pozorovat. Budeme naslouchat přírodě, společnou práci upravíme a vyčistíme zahradu školky. Protože jsme zmínily důležitost místa, odkud děti směřují na další cestu, budeme se v tomto období zabývat naší rodinou a vztahy mezi kamarády. Maminka a tatínek budou výchozím tématem k výtvarným činnostem, využijeme toto téma i v poezii. Představíme si některá povolání a řemesla, která rodiče vykonávají. Nahlédneme společně do budoucnosti, budeme zjišťovat, jaká práce by zajímala děti. Pokud budeme mít ochotné rodiče, kteří by nám umožnili podívat se s nimi do práce, využijeme tuto možnost. Využijeme hry pro rozvoj komunikace a sociálních kompetencí. Budeme si všimát toho, jak vypadáme, jak se chováme. Společně dojdeme až ke konci školního roku. Děti urazí velký kus cesty ve svém vývoji a za chvíli je čekají prázdniny. Výlety nás povedou do blízkého okolí, ale také za koupáním. Budeme děti podporovat v bezpečných vodních radovánkách, ale zároveň dětem ukážeme možná nebezpečí. Na oslavu konce roku budeme s dětmi společně nocovat na zahradě školy a předškoláci budou slavnostně pasováni na školáky novou paní učitelkou.

Naším záměrem bude:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- poznávání jiných kultur
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

V úrovni kompetencí:

1. kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

2. kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

3. komunikativní kompetence

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. sociální a personální kompetence

- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

5. činnostní a občanské kompetence

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Očekávané výstupy:

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem (DaT)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých (DaT)
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy (DaT)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) (DaT)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat (DaP)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) (DaP)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat (DaP)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech (DaP)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) (DaP)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ (DaP)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim (DaP)
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení (DaP)
- zorganizovat hru (DaP)
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování (DaP)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (DaP)
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené (DaD)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. (DaD)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) (DaD)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat (DaSp)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí (DaSp)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či

- agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) (DaSp)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. (DaSp)
  - uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) (DaS)
  - mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí (DaS)
  - rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně (DaS)
  - pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) (DaS)

Nabídka činností

- sledování událostí v obci, účast na akcích
- říkadla, masopustní volačky
- společné rozhovory, diskuse, individuální a skupinová konverzace
- společné aktivity se základní školou
- hry pro rozvoj řeči a komunikativních činností
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- estetické a tvůrčí aktivity (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické)
- vycházky do ulic a blízkého okolí
- práce s obrazovým materiálem, encyklopediemi a časopisem
- poslech pohádek, příběhů obohacujících citový život dítěte
- sociální a interaktivní hry, společenské aktivity
- činnosti vedoucí k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů v dopravě, sledování médií
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti
- přímé pozorování v přírodě
- vytváření prosociálních postojů – sociální citlivost, tolerance, respekt, přizpůsobivost
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání a vyjadřování a třibení vkusu
- pracovní řemeslné činnosti
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- grafické napodobování symbolů, tvarů, znaků a čísel
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající pohodu a veselí
- popis viděného slovem

- poslechové činnosti (dynamika, změny rytmu)
- kontakt a spolupráce s rodinou
- pohybové činnosti prohlubující orientaci na těle
- hádanky, rýmy
- výlety hromadnou dopravou
- kulturní programy
- konkrétní operace a manipulace s materiálem
- podpora fyzické zdatnosti
- hry s vodou, otužování

6.2. Projekty, aktivity

Projekty

Základní a mateřská škola ve Strakách se po několik let věnuje různým společným projektům, některé se každoročně opakují. Vycházejí z tradic, přírodních zákonitostí a společenských potřeb obce. Jednotlivé úkoly a kroky v projektech jsou vždy plánovány s ohledem na věkovou skupinu dětí.

Škola realizuje projekty různého charakteru i rozsahu. V projektu jsou děti vedeny k samostatnému zpracování určitých problémů a získávají zkušenosti praktickou činností a experimentováním. Veškerá činnost v projektu se soustřeďuje kolem jednoho tématu. Projekt je silným motivačním nástrojem k učení, zapojuje všechny žáky a respektuje jejich individuální zvláštnosti. Rozvíjí fantazii a tvořivost. Podle svého charakteru může podporovat jak samostatnost, tak i kooperaci mezi žáky a dětmi různého věku.

Pozitiva z projektů se asi nejvíce promítají ve společenských vztazích. Děti se učí spolupracovat, vzájemně si naslouchat, komunikovat, respektovat jeden druhého, toleranci, společným aktivitám a plnění úkolů v různých věkových skupinách. Děti se učí systematickému řešení problému či konkrétního úkolu. Volí svou roli, informační zdroje, otázky, spolupracovníky, ale i osobní pracovní postup a tempo, které mu vyhovuje. Tento způsob poznávání dává příležitost propojovat učení s reálným životem, spojovat známé s novým, porovnávat různé názory a přijímat jejich rozdílnost jako obohacující.

Pedagogovi dává projektové vyučování mnoho příležitostí ke sledování dětí a žáků v autentických situacích. Může tak lépe vyhodnocovat jeho problémy a zjišťovat jeho pokrok.

V průběhu školního roku jsou dle potřeby zařazovány a realizovány různé projekty.

Aktivity

- logopedická asistentka dle možností provádí logopedickou prevenci, 1x za 14 dnů pravidelně konzultuje vývoj individuálně s rodiči

Spolupráce se ZŠ Straky

Společné projekty, oslavy a svátky

- společné zahájení školního roku v budově školy (září)
- společné projekty

- příprava kulturních vystoupení na akce v obci a v obcích přilehlých (posezení seniorů, vítání občánků, Den matek, rozsvěcení vánočního stromu)
- Mikulášská nadílka ve škole (prosinec)
- společné sportovní aktivity
- rozloučení se škol. rokem, slavnostní vyřazení předškolních dětí z MŠ a pátáků ze ZŠ

Společné akce a aktivity

- společné návštěvy divadel mimo školu a ve škole
- společný plavecký výcvik – MŠ 5 hod 1x ročně
- společná realizace výstav dětských výrobků
- společné výlety
- spoluúčast při přehlídce činnosti mateřských škol Mateřinka
- spoluúčast MŠ při zápisu dětí do 1. ročníku

Materiální vybavení, organizační věci školy, metodická oblast

- společné užívání prostor školy a zahrady, didaktického materiálu, knih, pomůcek
- společná organizace vedlejších zájmových aktivit – kroužky
- individuální konzultace o dětech
- společné webové stránky školy
- DVPP – přenesení poznatků, vzájemná inspirace při sledování vývoje a změn ve školství

Spolupráce s OÚ

- spolupracovat při vytváření a schválení programového zaměření školy, spol. při přidělování finančních prostředků
- dle potřeby konzultace se starostou obce, popř. členy zastupitelstva, s pracovníci OÚ o konkrétních problémech, pravidelná účast ředitelky školy na veřejných zasedáních
- účast zastupitelů OÚ na slavnostním zahájení školního roku
- spolupracovat při tvorbě obecních novin, přispívat různými články ze života MŠ a tím vytvářet povědomí o práci v MŠ
- prezentovat práci školy v obecní vývěsce
- posilovat společně kulturní a společenské tradice obce, zajištění kulturního programu na akcích

Spolupráce se zájmovými složkami v obci

- pomoc školy při organizaci různých kulturních akcí v obci, též společně s obecními složkami (Spolek strackých žen, Tělovýchovná jednota, skautský oddíl) - začátek adventu, rozsvěcení vánočního stromu, karneval, Den dětí

Spolupráce se sousedními MŠ

- spol. návštěvy divadel
- společné výlety
- vzájemné suplování v době prázdnin
- výměna informací týkajících se provozu MŠ
- půjčování pomůcek
- společné návštěvy na prodejních výstavách hraček a pomůcek pro MŠ

- spol. výlety, pořádání různých soutěží / např. letní olympiáda apod./
- sdílení zkušeností

Spolupráce s PPP Nymburk, odbornými centry, pediatrem

- příprava předškolních dětí na vstup do MŠ – tripartitní schůzka (rodič, pedagog, psycholog)
- spolupráce se speciálními odbornými centry na výchovu a vzdělávání dle potřeb
- výběr vhodné literatury, učebních textů i pomůcek
- odborná pomoc při sestavování individuálních plánů

7. Evaluace v MŠ

Evaluace je proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací, podmínek vzdělávání, realizovaný uvnitř MŠ, který se odehrává v několika na sebe navazujících fázích. Naším cílem je využít všechny informace pro zlepšení fungování ŠVP PV. Prostřednictvím evaluace můžeme lépe porozumět procesům, které ve škole probíhají a tyto procesy, pak můžeme zpětně ovlivňovat.

Naším hlavním cílem je zjistit, zda jsou všechny hodnocené oblasti v souladu s RVP PV a zda jsou plně vyhovující pro práci učitelů, spokojenost rodičů a všestranný rozvoj dětí.

7.1. Vnitřní podmínky

7.1.1 Evaluace personálních podmínek	
Cíl:	-kvalifikovanost pedagogického týmu -učitelé přistupují aktivně k sebevzdělávání -učitelé pracují profesionálně (v souladu s pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí)
Časový rozvrh:	-průběžně -při kontrolní činnosti
Nástroje:	-analýza dokumentů -DVPP -kontrola -diskuze -hospitační činnost -pedagogické rady, pedagogicko-provozní porady
Zodpovídá:	-ředitelka školy
Záznam:	-zápisy z porad -hodnocení školy

7.1.2 Evaluace finančních podmínek

Cíl:	Zhodnotit příjmy a čerpání – příspěvek na provoz od zřizovatele -příspěvek na NIV od KÚ -úplata za vzdělávání -dotace z fondů EU – Šablony
Časový rozvrh:	Září – čerpání prostředků OÚ, KÚ, ko. čerpání dotace EU Říjen – záměry do konce roku, platby rodičů Listopad – čerpání prostředků Prosinec – rozpočet – starý + sestavení nového, střednědobý výhled závazky a pohledávky, čerpání FKSP, spotřeba energií, ko. čerpání dotace EU Leden – čerpání rozpočtu Březen – vedení pokladní agendy – kontrola z OÚ, ko. čerpání dotace EU Duben – doklady o cestovních náhradách Květen – čerpání FKSP, vedení agendy – banka, faktury Červenec, srpen – čerpání rozpočtu OÚ, KÚ, ko. čerpání dotace EU
Nástroje:	-analýza dokumentů -kontrola -diskuze
Zodpovídá:	-ředitelka
Záznam:	-pedagogická rada, pedagogicko-provozní porada -hodnocení školy

7.1.3 Evaluace materiálních podmínek

Cíl:	-budova, technický stav, prostorové uspořádání -vybavení tříd odpovídá počtu dětí, bezpečnosti, estetickému cítění -pomůcky, hračky jsou průběžně obnovovány, jsou nezávadné, děti si je mohou samostatně brát -zahrada – zahradní náčiní odpovídá bezpečnosti -úprava a výzdoba školy dětskými výtvy
Časový rozvrh:	Září – stav a užívání OOPP, stav pomůcek Říjen – místní seznamy k inventarizaci, užívání OOPP Listopad – zápisy majetku, třídění – inventarizace, údržba – zahrada Prosinec – úklid budovy a zahrady, údržba chodníků, materiálové zásoby Leden – lékárnička, údržba chodníků, používání OOPP, stav prostředků Únor – údržba chodníků Březen – vybavení zahrady, komplexnost, bezpečnost, nátěry Duben – úklid MŠ, zahrada, hospodaření s pomůckami a pracovním a výtvarným materiálem Květen – úklid budovy, zahrady, spotřeba čisticích prostředků

	Červenec, srpen – opravy, úklid budovy
Nástroje:	-kontrolní činnosti -hodnocení školy -rozhovory, diskuze
Zodpovídá:	-ředitelka
Záznam:	-záznamy z pedagogických rad a pedagogicko-provozních porad -hodnocení školy

7.1.4 Evaluace organizačních podmínek	
Cíl:	-denní řád je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti dětí -učitelé se plně věnují dětem -poměr spontánních a řízených činností je vyvážený -děti mají osobní soukromí -plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí
Časový rozvrh:	-průběžně
Nástroje:	-kontrolní činnosti -monitoring -konzultace pedagogů -hospitace
Zodpovídá:	-ředitelka -pedagogové
Záznam:	-zápisový arch z hospitace -zápisy z porad -hodnocení školy

7.1.5 Evaluace řízení	
Cíl:	-povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků – jejich jasné vymezení -je vytvořen funkční informační systém do řízení MŠ -je vytvořeno ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zaměstnanci jsou zapojováni do řízení MŠ -pedagogický sbor pracuje jako tým -ředitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními zaměstnanci -MŠ spolupracuje s místní ZŠ, se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližšími MŠ, ZŠ
Časový rozvrh:	-průběžně -při kontrolní činnosti
Nástroje:	-analýza dokumentů -kontrolní činnost

	-hospitace -pedagogické rady a porady
Zodpovídá:	-ředitelka
Záznam:	-hospitační záznamy -hodnocení -zápisy z porad

7.2 Průběh vzdělávání

7.2.1 Evaluace práce učitelů	
Cíl:	Hodnocení úrovně pedagogické práce
Časový rozvrh:	-průběžně – viz. plán hospitací
Nástroje:	-rozhovor -pozorování -monitoring -hospitace
Zodpovídá:	-ředitelka školy
Záznam:	-zápisový arch z hospitace -kritéria pro hodnocení

7.2.2 Evaluace osobního rozvoje učitelů	
Cíl:	-uplatnění nových poznatků z DVPP ve vlastní práci, autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu, autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu
Časový rozvrh:	-únor, červen
Nástroje:	-rozhovor -písemné zpracování
Zodpovídá:	-ředitelka školy, učitelky
Záznam:	-evaluace školního roku -autoevaluace učitelky -pololetní hodnocení -výroční zpráva

7.2.3 Evaluace souladu RVP PV a ŠVP PV	
Cíl:	-ověřit soulad ŠVP-RVP, hodnocení naplňování záměrů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, spoluúčast rodičů
Časový rozvrh:	Září – aktualizace ŠVP PV Listopad – kompletnost a vedení třídní dokumentace Leden – plnění úkolů ročního plánu ŠVP PV a jeho provázanost, systematičnost, plánování

	Červen – plnění ŠVP PV
Nástroje:	-záznamy -hospitační záznamy -konzultace -dotazníky -pedagogické rady -zpráva hodnocení školy do výroční zprávy -pedagogické diagnostiky -fotodokumentace -výstavy -vystoupení dětí
Zodpovídá:	-ředitelka -učitelky
Záznam:	-zápis z pedagogické rady, z pedagogicko-provozní porady -zápisový arch z hospitace -kritéria pro hodnocení práce -plán kontrol

7.2.4 Evaluace tematických celků a podtémat	
Cíl:	Vyhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky, stanovit případná opatření do dalšího tematického plánu
Časový rozvrh:	-vždy po ukončení tematického celku
Nástroje:	-diskuze -analýza -pozorování -hospitace
Zodpovídá:	-všechny učitelky
Záznam:	-písemné hodnocení v třídní knize -zápisový arch z hospitace -dle potřeby záznam do diagnostiky dítěte, konzultace s rodiči -autoevaluace dětí

7.2.5 Evaluace IVP, portfolií	
Cíl:	-zaznamenávat a vyhodnocovat osobní pokroky dítěte -sledovat individuální rozvoj
Časový rozvrh:	- průběžně
Nástroje:	-diskuze -analýza -pozorování

	-hospitace -vytváření zásobníku nápadů, námětů pro práci
Zodpovídá:	-všechny učitelky
Záznam:	-písemné hodnocení v třídní knize -zápisový arch z hospitace -dle potřeby záznam do portfolia dítěte, konzultace s rodiči

7.2.6 Evaluace metod a forem pedagogické práce – vzdělávací proces	
Cíl:	Zhodnocení vlastního průběhu vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práce se záměry v této oblasti v ŠVP
Časový rozvrh:	Září – adaptace nových dětí Listopad – kombinování výchovných činností, prolínání, zachování metodických postupů Prosinec – zařazování aktivizujících metod, organizace práce, přiměřenost úkolů Leden – cílenost, účelnost Únor – promyšlená volba úkolů vzhledem k očekávaným kompetencím Březen – podněcování sociální vnímavosti dětí – prvky tvořivé dramatiky Duben – podněcování skupinové, kolektivní činnosti, vedení dětí ke spolupráci Květen – pestrost a příprava námětů a pomůcek
Nástroje:	-hospitace -monitoring -pozorování -rozhovor
Zodpovídá:	-všechny učitelky
Záznam:	-hospitační záznamy -hodnocení -pedagogická rada

7.3. Psychosociální podmínky

7.3.1 Evaluace psychosociálních podmínek	
Cíl:	-nově příchozí děti se mají možnost přizpůsobit novému prostředí a situaci -pedagogové respektují potřeby dětí -rovnocenné postavení všech dětí -třída je pro děti kamarádským prostředím, ve kterém jsou zpravidla rády

	<ul style="list-style-type: none"> -pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech -důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost je ve třídě samozřejmostí -prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů
Časový rozvrh:	<ul style="list-style-type: none"> -průběžně -kontrolní činnosti (plán hospitací)
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> -hospitace -monitoring -pozorování -rozhovor
Zodpovídá:	-všechny učitelky
Záznam:	<ul style="list-style-type: none"> -hospitační záznamy -hodnocení -pedagogická rada

7.4. Spolupráce s rodiči

7.4.1 Evaluace spoluúčasti rodičů	
Cíl:	<ul style="list-style-type: none"> -ve vztazích mezi rodiči a učitelkami panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost a porozumění -rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ -učitelky informují rodiče o prospívání jejich dítěte -učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech
Časový rozvrh:	průběžně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> -rozhovory a schůzky s rodiči -dotazníky -pedagogické rady a provozně-pedagogické porady -kontrolní činnosti -hospitace
Zodpovídá:	-všechny učitelky
Záznam:	<ul style="list-style-type: none"> -hospitační záznamy -hodnocení -pedagogická rada

7.4.2 Evaluace spolupráce se ZŠ, zřizovatelem, veřejností	
Cíl:	<ul style="list-style-type: none"> -vyhodnotit kvalitu a účelnost zvolených metod ve vztahu naplnění stanovených záměrů v ŠVP PV -spolupracovat v rámci obce a regionu na rozmanitých akcích, prezentace školy a její činnosti na veřejnosti
Časový rozvrh:	-v průběhu školního roku

Nástroje:	-fotodokumentace, záznamy -konzultace -účast na veřejných zasedáních zastupitelstva obce -spolupráce s místními složkami na různých kulturních akcích -vystoupení dětí v obci a regionu -články do tisku -prezentace školy na obecní vývěsce -webové stránky
Zodpovídá:	-všechny učitelky
Záznam:	-hospitační záznamy -zápisy z porad, pololetní hodnocení -výroční zpráva

7.5. Živospráva

7.5.1 Evaluace životosprávy	
Cíl:	-sledovat poskytování plnohodnotné a vyvážené stravy, vhodnou skladbu jídelníčku -dostatečný pitný režim v průběhu celého dne -dodržovat vhodné intervaly mezi jednotlivými jídly -dodržovat pravidelný rytmus a řád, flexibilitu -každodenní dostatečný pobyt venku i dostatek pohybu ve třídě -respektovat individuální potřebu pohybu, spánku, odpočinku -učitelky se chovají podle zásad zdravého životního stylu
Časový rozvrh:	-průběžně
Nástroje:	-monitoring -konzultace
Zodpovídá:	-všechny učitelky, vedoucí stravování, kuchařky
Záznam:	-hodnocení -hospitační záznamy -zápisy z porad

8. Závěr

Jsme jednotřídní heterogenní mateřská škola spojená v jedné budově s I. stupněm školy základní. Protože jsme malá vesnická mateřinka, je zde **rodinné prostředí**. Praktikujeme blízkou spolupráci s rodinou, konzultace. Je nasnadě předpoklad **nenásilného přechodu předškoláků z MŠ do 1. ročníku** školy základní. Úzce spolupracujeme s místní základní školou, děti jsou zde v bezprostředním kontaktu jak s žáky ZŠ, tak s pedagogy. Spousta akcí školy je společných – výlety, kulturní akce, projekty. Aktivity mateřské školy se vážou k **tradicím obce a regionu**. Na téměř všech akcích v obci škola spolupracuje, osobně se účastní.

Na těchto pilířích je sestaven školní vzdělávací program předškolního vzdělávání, na těchto pilířích se staví práce naší mateřské školy